

Interculturele zorg voorbij de grenzen

Drs. M. Bulut

Geestelijk verzorger (islamitisch)

Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis

OBIZ Opleidingsbureau Interculturele Zorg

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">• nvt•••

Programma

Waar zijn we nieuwsgierig naar?

Thee-oefening

Wisten we dat...?

Wie is de leider?

Taalbarrières

Pijnbestrijding & Sedatie

Niet stoppen?

Abstineren

Ziektebeleving gelovigen

Snelle en langzame boodschappen

Hoog- en laag context communicatie (keuze)

Machtsverhoudingen (keuze)

Masculine/feminine (keuze)

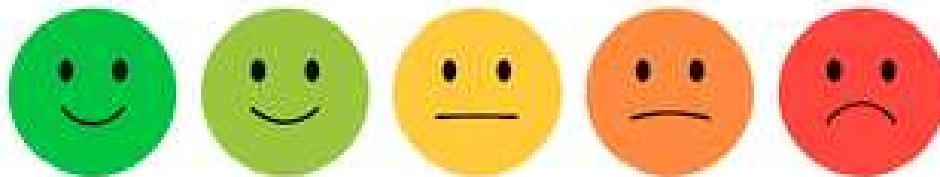
Personal Space (keuze)

Waar zijn we nieuwsgierig naar?

Energiemeter

Tijdsgeest 2023

▲ Ernst Kuipers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, op het Binnenhof voorafgaand aan de wekelijkse ministerraad. © ANP

Noodkreet CZ, Kuipers wil zorg anders organiseren: 'We lopen tegen grenzen aan'

De zorg moet anders georganiseerd worden, zegt minister Ernst Kuipers (Volksgezondheid) in reactie op de noodkreet van CZ-topman Joep de Groot. Die waarschuwde dat voor verzekeraars de grens bereikt is en in

Driekwart van de Nederlanders denkt dat polarisatie toeneemt

Nieuwsbericht | 29-12-2022 | 00:01

Ergernis over harde toon en extreme uitingen in politieke en publieke debat

Beeld: ©ANP

Veel mensen maken zich zorgen over de manier van samenleven in ons land. Deze editie van het Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB) laat zien dat driekwart van de Nederlanders denkt dat meningsverschillen over maatschappelijke kwesties steeds groter worden. Wetenschappelijk onderzoek spreekt dat beeld echter tegen: op veel onderwerpen is meer overeenstemming dan mensen denken en onderlinge verschillen in opvattingen groeien niet. In de manier van samenleven zien Nederlanders overigens ook dingen goed gaan. Ze noemen bijvoorbeeld onderlinge hulpvaardigheid als sterk punt. Ook vindt twee derde dat andere mensen te vertrouwen zijn.

Furkan Duman

NOS Nieuws • Donderdag 11 februari 2021, 17:20 • Aangepast vrijdag 12 februari 2021, 09:40

Turkije haalt coronapatiënten in Nederland en andere landen op

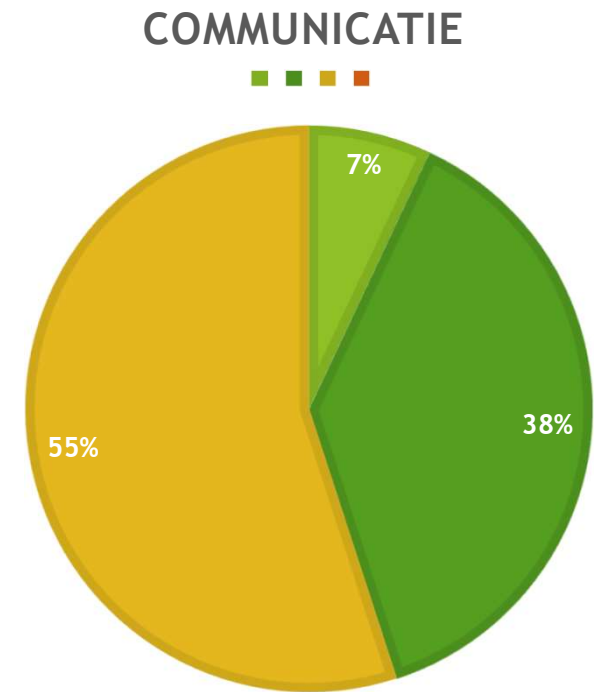
Over de dood mogen artsen soms best wat omfloerster praten

Thee-oefening

Prof. Mehrabian 1967
hoogleraar psychologie
Los Angeles

Communicatie

Eerste impressie

Prof. Nalini Ambady
hoogleraar psychologie
Stanford University

Eerste impressie
Thin-slicing seconds

Waarom komen er soms zoveel bezoekers?

- A Om hun medeleven naar de patiënt te uiten
- B Dat is vanuit hun cultuur vanzelfsprekend
- C Om samen met de patiënt de ziekte en de pijn te dragen

Videofragment 4.16-5.08

https://youtu.be/S_8lCoqkPEc?t=256

Waarom wordt er soms gevraagd om een infauste prognose niet uit te spreken?

A Het uitspreken van een infauste prognose wordt beleefd alsof je op dat moment gaat sterven.

B God bepaalt of een ziekte geneeslijk/ongeneeslijk is en wanneer de mens zal sterven.

C Het levenseinde of sterven is een taboe binnen verschillende culturen

Slechtnieuwsgesprek

Internationaal

<https://research.vumc.nl/ws/portalfiles/portal/837346/287855.pdf>

Tabel 1. De mate waarin artsen onderwerpen betreffende levenseindezorg bespreken met wilsbekwame terminale patiënten (gewogen en afgeronde percentages)

		TOTAAL	AU	BE	DK	IT	NL	SE	CH
Onderwerp	Respons	N=9396	1716	1478	1185	1503	1275	1509	1397
1. Diagnose	In principe altijd	84	95	67	79	46	98	90	89
	Alleen als patiënt erom vraagt	15	5	32	21	48	2	10	10
	Nee	1	<1	1	<1	6	<1	<1	<1

Tabel 2. De mate waarin artsen onderwerpen betreffende levenseindezorg met naasten van de (wilsbekwame) patiënt bespreken (gewogen en afgeronde percentage)

		TOTAAL	AU	BE	DK	IT	NL	SE	CH
Onderwerp	Respons	N=9038	1478	1716	1185	1503	1275	1509	1397
1. Diagnose	In principe altijd	34	36	48	18	60	18	39	31
	Alleen als patiënt erom vraagt	24	19	37	26	24	21	22	22
	Nee	42	45	15	56	16	61	39	47

18.35 - 20.02 - Familieberaad https://youtu.be/S_8lCoqkPEc?t=1114

Wie is de leider?

Eerste contactpersoon niet altijd de leider binnen familie.

Leiders komen in beeld indien situatie zorgelijk

Familieleden komen in beeld wanneer zij bang zijn om hun dierbare te verliezen

Het is religieus waardevol om zieken niet alleen te laten

Wie? Oom, oudste zoon, dochter etc.

WGBO → individualistisch ingesteld, niet collectivistisch

Pijnbestrijding & Sedatie

TIPS & TRICKS

- 1 Als euthanasie ervaren worden
- 2 Erken de zorgen, geef uitleg. Angst van stikken voordat je sterft.
- 3 Sedatie bespoedigt niet het overlijden
- 4 Pijnstilling/sedatie mogelijk met behoud van gedeeltelijk bewustzijn
- 5 Wilsonbekwaam? Inschatting ernst lijden door de arts doorslaggevend.

Mdjaff - freepik

Niet stoppen?

TIPS & TRICKS

1. Woordkeuze, compassie en betrokkenheid
2. Situatie 'ernstig'
3. Geen curatieve behandeling
4. Alles is gedaan
5. Curatieve behandeling kan leed bezorgen

Wayhomestudio - freepik

Snelle & langzame boodschappen

<https://www.youtube.com/watch?v=tszw56A08M8>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZXq3p0DFnYk>

<https://www.youtube.com/watch?v=IPuT6zCIOPk>

Snelle boodschappen (laagcontext):

Snel decoderen, één oogopslag, reclame

Langzame boodschappen (hoogcontext):

Tijd nemen voor decoderen, gedicht, brief

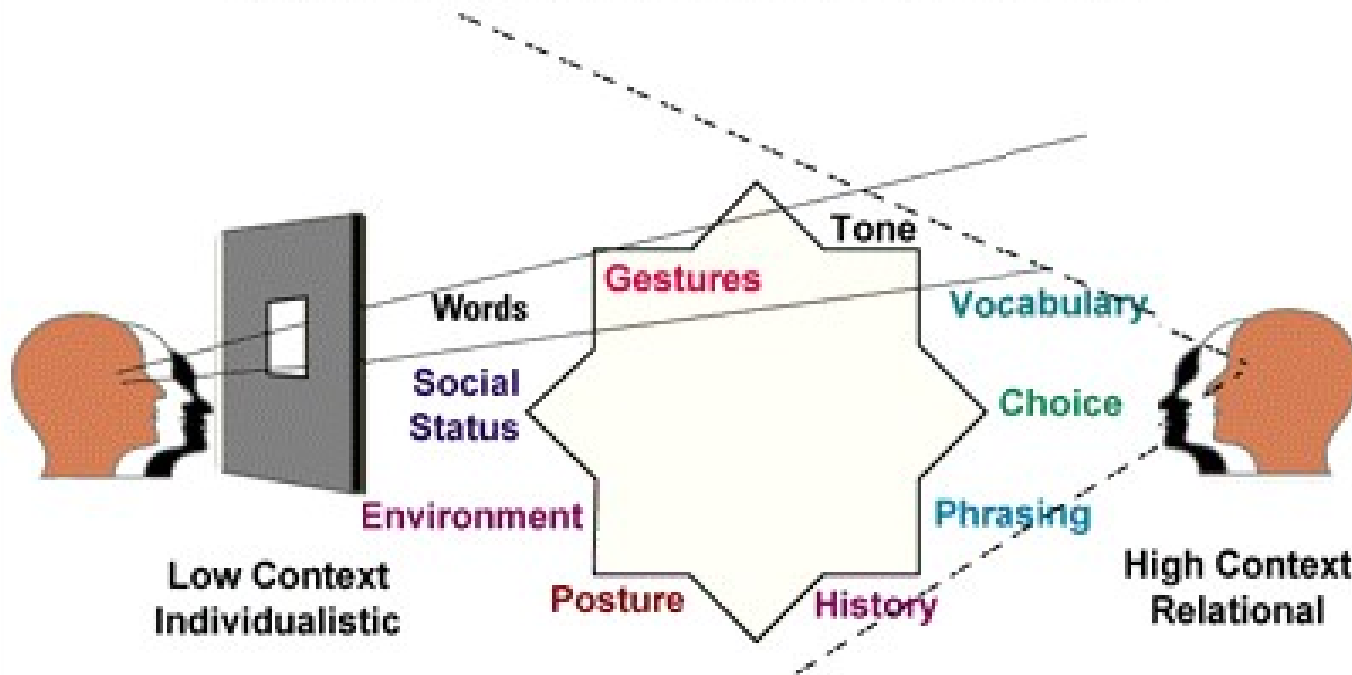
nha

Vrij om te leren

nha.nl

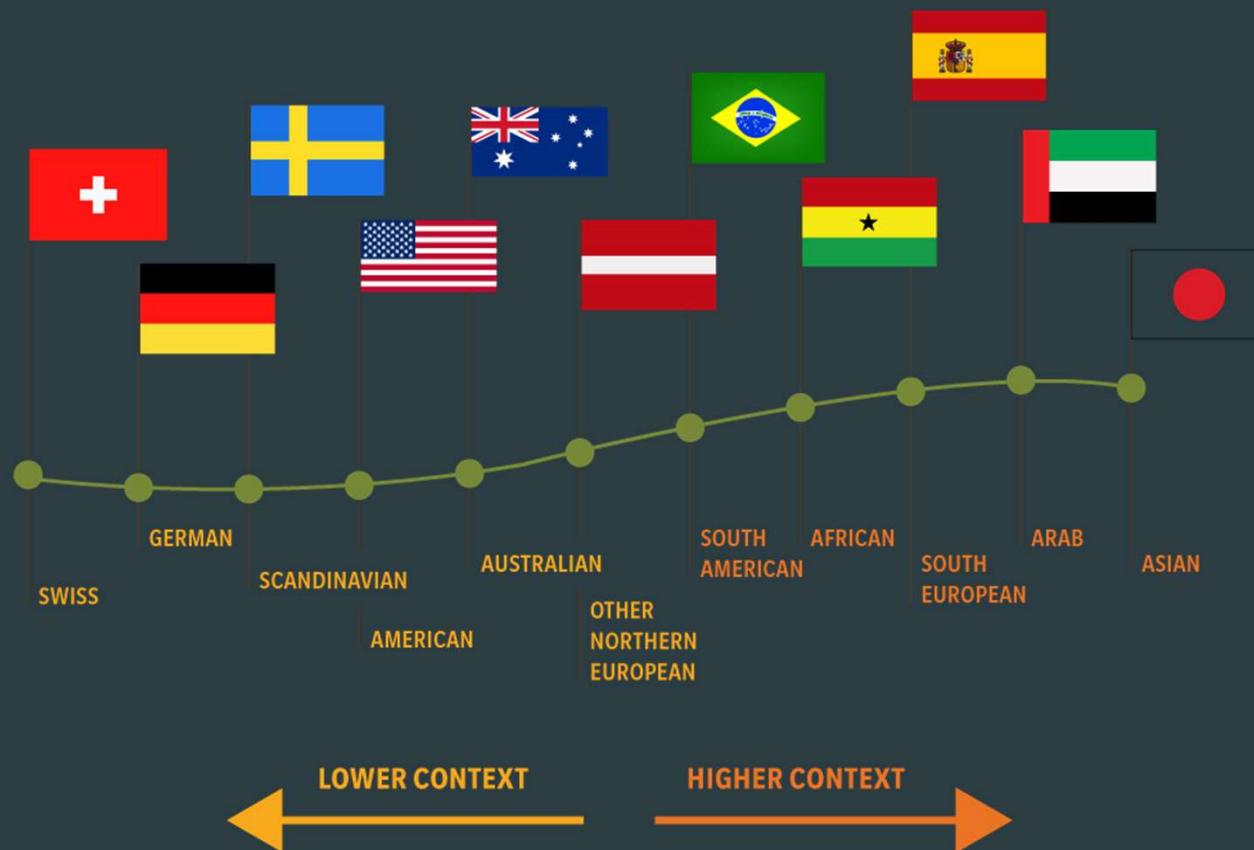
Low Context/High Context Cultures

Individualistic/Relational Cultures

Adapted from 'Managing Intercultural Differences' by Claire B. Anderson

HIGH CONTEXT VS. LOW CONTEXT CONTINUUM

Pag. 42, 2.1b, mevr. De Groot

Machtsverhoudingen (Hofstede)

Lage machtsafstand houdt in:

- ▶ gelijkwaardigheid tussen ouder-kind
- ▶ werkgever-werknemer
- ▶ Eigen mening staat centraal
- ▶ Student-docent
- ▶ Arts-verpleegkundige

8photo - freepik.com

Hoge machtsafstand houdt in:

Alles andersom

Blz. 79 Maria

Feminine & masculine

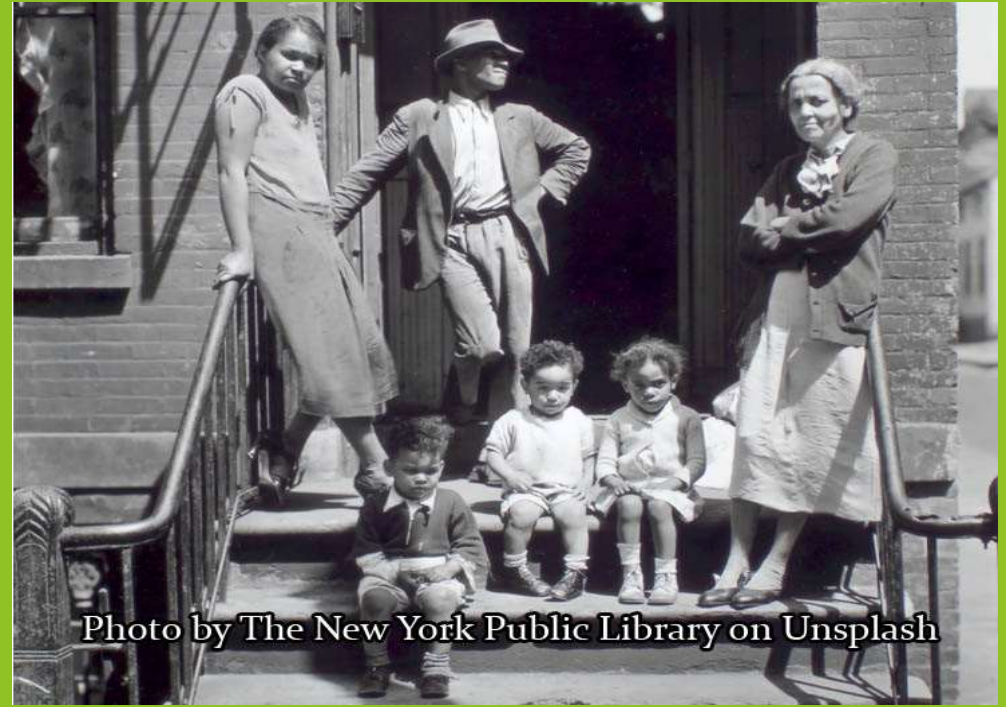
Masculine

Mannen → assertief → doel succes

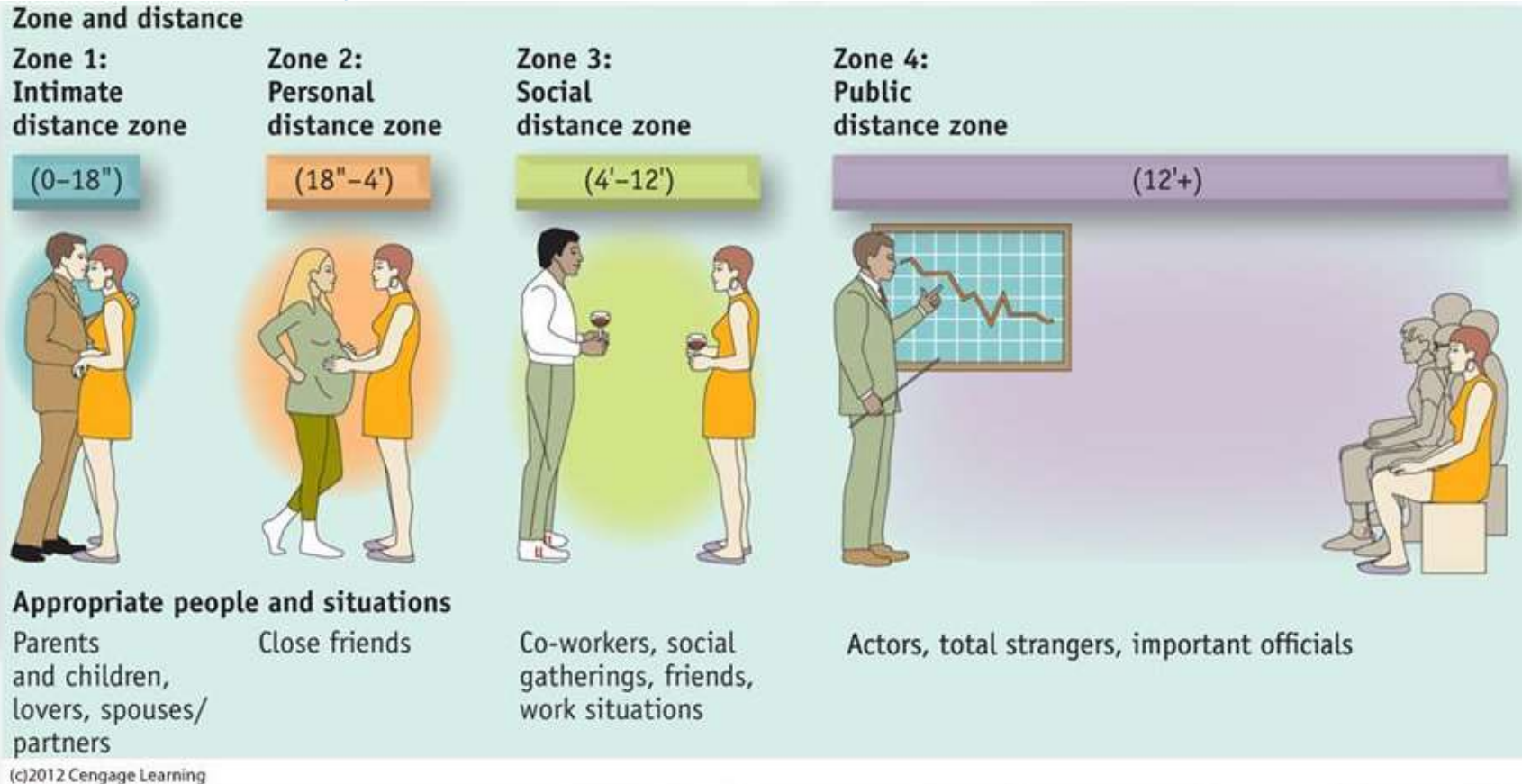
Vrouwen → bescheiden → doel kwaliteit

Feminine

Geen onderscheid
Gedeelde waarden
en verantwoordelijkheden

Persoonlijke ruimte

VS: 45cm

1,2m

3,6m

7,6m

Fysieke/onzichtbare grenzen, dichtbij, situatie, context, relatie en cultuur

Turkije/Marokko/Indonesië/Suriname/Antillen: *kleine persoonlijke ruimte, raken elkaar bijna aan*

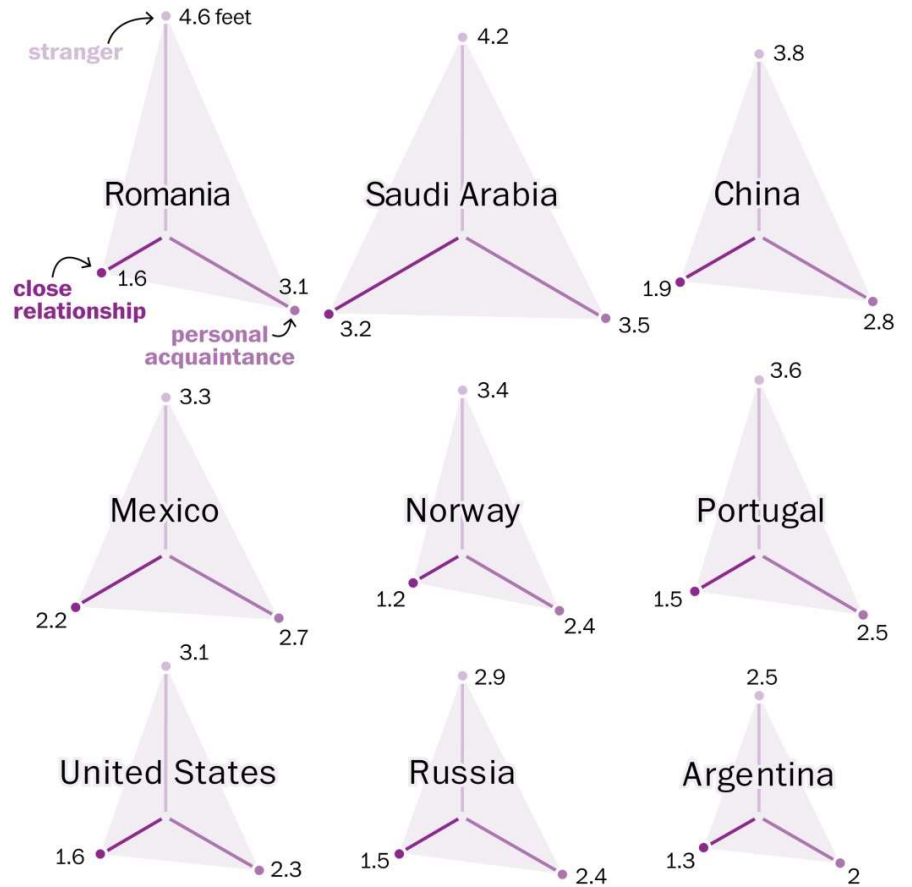
Geografisch

Pag.48, casus 2.3, Ze komt te dichtbij

How close is too close? Depends on where you live.

Appropriate distance, in feet, for a ...

Source: Journal of Cross-Cultural Psychology

TIM MEKO/THE WASHINGTON POST

Naslagwerk

Ablj & Bulut, Behandelbeperkingen en religie, 2021
https://www.internisten.nl/sites/internisten.nl/files/13338_ts_interne-geneeskunde_21-2_14.pdf

Ablj & Bulut, Communicatie en de hete brij, 2021
<https://www.internisten.nl/sites/internisten.nl/files/Interne%20Geneeskunde%202021-03%20voor%20website.pdf>

Advies NVIC, Bulut & Fikkers, 2022
<https://www.nvic.nl/wp-content/uploads/2022/02/Advies-interculturele-zorg-rondom-het-levenseinde-op-de-IC-EINDVERSIE-NVIC.pdf>

Richtlijn ETZ, Bulut ea:
<https://www.etz.nl/ETZWebsite/files/f8/f8d51249-c486-4555-92b6-aaeb528e6712.pdf>

Dessin, D., God is een vluchteling, Dessin, D. EAN: 9789463101103

Mahdi, R.N. e.a. Interculturele communicatie in de zorg, EAN: 9789023256359

<https://www.etz.nl/Specialisme/Geestelijke-verzorging/videos>

<https://www.youtube.com/watch?v=iy-jhJjRHH0>

Drs. Mustafa Bulut
Geestelijk verzorger
Eigenaar OBIZ

